

СЕКЦІЯ 6. ЕКОНОМІКА ТА ТЕХНОЛОГІЇ

.....

SECTION 6. ECONOMICS AND TECHNOLOGY

Вакун О. В.,

канд. екон. наук, доцент кафедри
управління та адміністрування,
Івано-Франківський навчально-
науковий інститут менеджменту
Західноукраїнського національного
університету, м. Івано-Франківськ

Купчак В. В.,

здобувач другого
(магістерського) рівня вищої освіти,
Західноукраїнський національний
університет, м. Тернопіль

УДК 005.94:330.341.1

DOI: <https://doi.org/10.64076/ihrc251124.03>

МОДЕЛЬ SECI ЯК ОСНОВА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ КОМПАНІЇ

В епоху невизначеності та постійних змін знання стають найнадійнішим джерелом конкурентної переваги. Ще наприкінці минулого століття Ікуджіро Нонака у своїй статті в Harvard Business Review підкреслював: «В економіці, де єдиною сталою є невизначеність, єдиним надійним джерелом тривалої конкурентної переваги залишаються знання. У ситуації, коли ринки змінюються, технології швидко поширюються, кількість конкурентів зростає, а продукти майже миттєво застарівають, успішними стають ті компанії, які постійно генерують нові знання, широко розповсюджують їх у межах організації та оперативно реалізують у нові технології й продукти» [1].

Фундаментальною для розуміння роботи зі знаннями є концепція Майкла Поланьї, запропонована ще у 1962 році. Він виділив два типи знань: явні та неявні:

- явні знання (верхня, видима частина айсберга) легко документуються, оцифровуються та передаються іншим користувачам. Це інструкції, процедури, бази даних, документація;

- неявні знання (підводна частина айсберга) є інтуїтивними, належать окремим людям або групам, їх складно виразити словами, зафіксувати чи пояснити їх наукову основу. Це досвід, інтуїція, майстерність, які людина здобуває роками практики.

Ікуджіро Нонака та Хіротакі Такеучі розробили модель безперервного створення знань у організації, відому як спіраль SECI. Ця модель описує чотири процеси трансформації знань:

1. Соціалізація (S). Процес обміну неявними знаннями через практику, наслідування та відтворення досвіду. Класичним прикладом є наставництво, коли досвідчений працівник передає свої навички новачку через спільну роботу. Соціалізація відбувається також через спілкування з колегами або клієнтами, спільну роботу чи перебування в одному професійному середовищі.

2. Екстерналізація (E). Перетворення неявних знань на явні. Носій кодує свої знання у документах, інструкціях, настановах, відео-путівниках, роблячи їх доступними для широкого кола користувачів. Цей процес створює нові знання, які можуть використовувати значно більше людей.

3. Комбінація (C). Об'єднання та перетворення вже наявних явних знань у нові явні знання шляхом їх опрацювання, перегляду або адаптації до нових умов. Наприклад, створення нових методик на основі існуючих інструкцій або розробка інноваційних рішень через синтез різних джерел інформації.

4. Інтерналізація (I). Процес переходу від явних знань до неявних, коли кодифіковане знання стає частиною особистого досвіду індивіда. Людина поєднує нову інформацію зі своїми попередніми знаннями, створюючи унікальне, модифіковане знання відповідно до власних переконань і мисленнєвої парадигми [2].

Особливим викликом для компанії стає не стільки контроль, скільки спрямування процесу створення знань у потрібне для організації русло. Адже кожна людина трансформує отримані знання відповідно до свого світогляду та горизонту мислення.

Організаційні знання визначаються як здатність усієї компанії генерувати нові знання, поширювати їх у межах організації та впроваджувати у продукти, сервіси або системи. Для досягнення цієї мети необхідна узгоджена робота всіх елементів спіралі SECI, що забезпечує постійний рух і розвиток знань у організації.

Список використаних джерел

1. Nonaka I. The Knowledge-Creating Company: How Japanese Companies Create the Dynamics of Innovation / I. Nonaka, H. Takeuchi. – New York New York: Oxford University Press Inc., 1995. – 284 с.

2. Коробко, К. П., & Бутенко, О. П. (2021). Модель Ікуджіро Нонака як можливість зародження інновацій. Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Управлінська діяльність: досвід, тенденції та перспективи». За заг.редакцією д-р. екон. наук, проф. Аванесової Н.Е. Харків: ХНУБА, 2021. 209 с.